QORTI ~IVILI, PRIM'AWLA

Im]allef

Onor. Giannino Caruana Demajo LL.D.

Seduta ta' nhar il-{img]a 10 ta’ Mejju 2002

Numru 8

~itazzjoni 2530/1998

Ellcee Nautical Supplies Limited

versus

Ocean Way Company Limited

F’din il-kaw\a s-so`jetà attri`i qieg]da titlob is-senserija fuq il-bejg] ta’ lan`a.

I`-`itazzjoni tg]id illi s-so`jetà konvenuta kienet qabbdet lill-attri`i ssibilha xerrej g]al-lan`a *La Onda*. Il-ftehim kien illi l-konvenuta t]allas tlitt elef lira (Lm3,000) b]ala “kummissjoni” kemm-il darba l-attri`i ssib u tressaq xerrej g]al-lan`a, u l-bejg] isir. L-attri`i kienet ressqet lis-so`jetà *L’Onda Limited* b]ala xerrej, u kienet ukoll ]adet sehem fit-trattativi kollha sabiex jintla]aq ftehim dwar il-kondizzjonijiet tal-bejg]. Il-lan`a nbieg]et mill-konvenuta lil *L’Onda Limited* b’kuntratt tal-25 t’Awissu 1997 fl-atti tan-Nutar Tonio Spiteri. Wara, l-attri`i sej]et lill-konvenuta biex t]allasha tlitt elef lira (Lm3,000) b]ala l-kummissjoni fuq

il-bejg], i\da l-konvenuta baqg]et ma]allsitx. L-attri`i g]alhekk fet]et din il-kaw\a u qieg]da titlob illi l-qorti, wara illi tg]id illi l-konvenuta g]andha t]allas lill-attri`i tlitt elef lira (Lm3,000) b]ala kummissjoni fuq il-bejg] tal-lan`a *La Onda* mill-konvenuta lil *L'Onda Limited*, tikkundanna lill-konvenuta t]allas lill-attri`i tlitt elef lira (Lm3,000) flimkien ma' l-img]ax u l-ispejje\.

Is-so`jetà konvenuta ressqet l-e``ezzjoni illi t-talbiet g]andhom ji[u mi`]uda g]ax is-so`jetà attri`i ma g]amlitx dak li qalet li g]amlet, u, jekk g]andha tie]u xi ]a[a g]as-servizzi tag]ha, dan l-ammont g]andu ji[i likwidat mill-qorti skond il-`irkostanzi.

Id-direttur tas-so`jetà attri`i xehed illi d-direttur tal-konvenuta kien qallu illi xtaq ibig] lan`a bil-prezz ta' tletin elef lira (Lm30,000) u talbu jara jsiblux xerrej. Ftiehem mieg]u illi jekk il-bejg] ise]] il-konvenuta t]allas lill-attri`i senserija ta' tlitt elef lira (Lm3,000). Wara li g]amlet it-tiftix me]tie[, l-attri`i g]arrfet lill-konvenuta illi kienet sabitilha lil `ertu Joseph Agius, li kien interessat jixtri flimkien ma' s]abu bil-prezz t'erbg]in elf lira (Lm40,000), u illi Agius kellu javvi`inaha biex isir il-ftehim. Bejjig] u xerrej imbag]ad iltaqg]u, we]edhom, mhux quddiem l-attri`i, ftiehmu fuq prezz t'erbg]in elf lira (Lm40,000), Agius u s]abu waqqfu so`jetà — *L'Onda Limited* — biex tixtri l-lan`a, u sar il-kuntratt.

Xehed ukoll Joseph Agius, u qabel ma' dak li kien qal id-direttur ta' l-attri`i. Qal ukoll illi wara li d-direttur ta' l-attri`i kien qallu bil-lan`a hu kien qal lil s]abu u dawn qablu illi jixtruha.

Xehed ukoll Anthony Galea, wie]ed mis-s]ab ta' Agius fis-so`jetà *L'Onda Limited*, i\da dan xehed illi ma kienx Agius li qallu bil-lan`a i\da kien hu stess, Galea, li kien sar jaf ming]and il-konvenuta li din xtaqet tbig] il-lan`a, u kien hu li qal lil s]abu, fosthom Agius, li kien hemm din il-lan`a g]all-bejg]. Galea mhux

biss `a]ad li kien ming]and l-attri`i li sar jaf bil-lan`a, i\da qal ukoll illi hu qatt ma kien iltaqa' mad-direttur ta' l-attri`i.

Xehed ukoll ~ensu Grixti, l-azzjonist l-ie]or flimkien ma' Agius u Galea fis-so`jetà *L'Onda Limited*, u dan qal illi kien ming]and Galea, mhux ming]and l-attri`i jew Agius, illi hu sar jaf bil-lan`a. Galea u Grixti qablu wkoll illi lil Agius da]]luh mag]hom fix-xiri tal-lan`a wara illi kienu [à saru jafu biha.

G]alkemm jidher illi hemm \ew[ver\jonijiet illi ma jaqblu xejn ma' xulxin, meta xehed George Zammit, direttur tal-konvenuta, dan fisser kif jista' jkun illi \-\ew[ver\jonijiet jaqblu jew, g]all-inqas, jonqos il-konflitt bejniethom. Xehed illi meta [ie jkellmu Galea u qallu fuq il-lan`a, hu ]aseb illi Galea kien mar g]ax bag]titu l-attri`i u ma kienx jaf illi Galea ma kien jaf xejn ming]and l-attri`i. Meta mbag]ad l-attri`i qalet lil Agius bl-istess lan`a, [ara illi Galea u Agius — it-tnejn s]ab fis-so`jetà *L'Onda Limited* — saru jafu bl-istess lan`a minn eg]jun differenti.

Huwa minnu illi Zammit ma kienx g]al kollox konvin`enti fix-xiehda tieg]u, u l-qorti kellha wkoll twissieh aktar minn darba, u fil-fatt ma temmnux meta beda ji`]ad illi kien hemm ftehim ma' l-attri`i illi l-konvenuta t]allas senserija ta' tlitt elef lira (Lm3,000) — hawnhekk il-qorti taqbel mas-sottomissjonijiet mag]mula mill-attri`i fin-nota ta' sottomissjonijiet tag]ha —, i\da l-fatt illi Galea u Grixti kienu [à jafu bil-lan`a u ta' min kienet qabel ma l-attri`i tat dan it-tag]rif lil Agius jirri\ulta minn xhieda indipendenti.

Fadal il-kwistjoni jekk l-attri`i g]andhiex tie]u s-senserija miftiehma ladarba ma kinitx tassew hi li laqqg]et lill-partijiet. Il-qorti hija tal-fehma illi, ladarba l-involviment tas-so`jetà attri`i kien biss a``identali, g]ax il-bejjig] u x-xerrej kienu [à jafu b'xulxin qabel l-intervent ta' l-attri`i, u l-attri`i ma kellha ebda sehem fit-trattativi, g]andha ra[un il-konvenuta tg]id illi l-attri`i]aqqha biss]las g]al dak li effettivament g]amlet.

G]al-likwidazzjoni tal-]las li jmiss lill-attri`i, il-qorti rat illi l-konvenuta hija lesta illi t]allas senserija bir-rata illi tag]ti l-li[i, g]alkemm, kif rajna, l-attri`i ma g]amlitx servizz s]i] ta' sensal g]ax kieku kienet tit]allas skond il-ftehim. Sehem il-konvenuta mis-senserija skond il-li[i[1] hu ta' nofs ta' wie]ed fil-mija (½%) tal-prezz tal-bejg]. Il-prezz kien ta' erbg]in elf lira (Lm40,000) u g]alhekk sehem il-bejjig] mis-senserija huwa ta' mitejn lira (Lm200). Fi`-`irkostanzi, g]alhekk, il-qorti tillikwida l-kumpens li jmiss lill-attri`i fis-somma ta' mitejn lira (Lm200).

G]al dawn ir-ra[unijiet il-qorti wara li tilqa' l-e``ezzjoni tal-konvenuta tikkundanna lill-konvenuta t]allas lill-attri`i s-somma ta' mitejn lira (Lm200) flimkien ma' l-img]ax minn meta saret talba g]all-]las b'att [udizzjarju. L-ispejje\ jinqasmu hekk: erbatax-il parti minn ]mistax ($^{14}/_{15}$) t]allashom is-so`jetà attri`i u parti wa]da minn ]mistax ($^{1}/_{15}$) t]allashom is-so`jetà konvenuta.

Giannino Caruana Demajo
Im]allef

Connie Micallef
Dep. Re[.

1 Art. 1362, Kod. ~iv. u art. 92, Kod. Kum.